

УДК 796.071.42
doi: 10.15330/fcult.39.47-52

Олег Квасниця, Валерія Тищенко

ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ RUGBY EUROPE CHAMPIONSHIP 2022

Мета. Проаналізувати показники змагальної діяльності збірних команд-учасниць турніру Rugby Europe Championship-2022. У статті наведено результати педагогічного спостереження й порівняльного аналізу основних показників змагальної діяльності у регбі-15 серед чоловічих команд. **Методи.** Даними для дослідження слугували відеоматеріали і протоколи ігор, які було опрацьовано, проаналізовано й вивчено. Розглянуто показники компонентів змагальної діяльності п'яти команд, які брали участь у турнірі Rugby Europe Championship. **Результати.** У відповідності статистичних даних встановлено, що за більшістю показниками змагальної діяльності гравці збірної команди Грузії статистично переважали своїх суперників за чотирма з шести показниками змагальної діяльності. **Висновок.** Аналіз показників змагальної діяльності у турнірі Rugby Europe Championship-2022 доводить, що регбісти збірної команди Грузії демонструють перевагу у більшості показниках змагальної діяльності у регбі-15, що приносить результат у вигляді першого місця у підсумковій таблиці чемпіонату.

Ключові слова: регбі-15, змагальна діяльність, Rugby Europe Championship 2022, кваліфіковані гравці.

*The aim of research is to analyze indices of competition activity of teams participating in Rugby Europe Championship-2022. The article presents results of pedagogical survey and comparative analysis of basic indices of men's teams in rugby-15. **Methods.** Video materials and games scoresheets that were processed, analyzed, and studies, were used as data for the research. Indices of competition activity components of five teams participating in Rugby Europe Championship have been analyzed. The matches were played from February 5 to March 20, 2022. Overall, 10 matches have been analyzed. Indices of competition activity of rugby teams officially registered by International Rugby Board, IRB were used in the research. The following indices of competition activity have been analyzed: number of points scored; number of points allowed; number of tries made; number of tries conceded; number of passes.*

Results. In accordance with statistical data it has been revealed that players of national team Georgia statistically prevailed over their opponents in most indices of competition activity (4 of 6). Primarily these are the indices of tries made and conceded, points scored and allowed during the tournament and per game on average. It should be noted that rugby players of national team Portugal ranked 4th in the final standings prevailed by the number of passes made during the tournament and per game on average.

Conclusions. The analysis of indices of competition activity at Rugby Europe Championship-2022 proves that rugby players of national team Georgia prevail by the majority of in dices of competition activity in rugby-15, which results in 1st place in final standings. Further academic research will focus on the analysis of indices of the aforementioned teams at Rugby Europe Championship-2022 in standard and semi-standard plays.

Key words: rugby-15, competition activity, Rugby Europe Championship 2022, qualified players.

Постанова проблеми й аналіз результатів останніх досліджень. Розвиток сучасного спорту, зокрема спортивних ігор, характеризується провідними позиціями в системі олімпійського і професійного спорту. Наразі спостерігається підвищення рівня конкуренції клубних команд з різних видів спортивних ігор на національному та міжнародному рівнях, підвищується активність глядацької аудиторії, все частіше відбувається висвітлення змагань з ігрових видів спорту в засобах масової інформації та Інтернет ресурсах.

Оптимізація системи управління техніко-тактичною діяльністю в командних спортивних іграх є передумовою формування теоретичних знань, впровадження яких в практику змагальної діяльності та підготовки кваліфікованих спортсменів дозволить створити підґрунтя для покращення спортивного результату [5, 6, 9].

Специфіка змагальної діяльності у сучасному регбі-15 вимагає від гравців високого рівня оволодіння ними значним арсеналом техніко-тактичних прийомів синтезованих з різних видів спорту. Ефективність і результативність у регбі-15 визначається насамперед проявом високих швидкісних, швидкісно-силових, координаційних та во-

льових якостей, зміною атакуючих і захисних дій, тактичною боротьбою та емоційною напругою [2, 7].

На сьогоднішній день для вирішення завдань щодо підвищення видовищності регбі-15 та скорочення часу на невинуваті зупинки під час гри, постійно вдосконалюються її правила. Так, із 2021 року були внесені деякі зміни – після сутичок гравці команди, що захищається, повинні відійти на п'ять метрів до своєї залікової зони, після чого гравці атакуючої команди вводять м'яч у гру. Це дозволяє гравцям атакуючої команди розвинути атаку на більш високій швидкості, що зокрема дозволило підвищити інтенсивність атакуючих дій. Окрім цього збільшився час на реалізацію переваги, що також призвело до підвищення інтенсивності гри, а це, у свою чергу, вимагає підвищення рівня як спеціальної фізичної, так і техніко-тактичної підготовленості гравців.

Відповідно, питання управління тренувальним процесом можна успішно вирішити тільки при детальному вивченні специфіки змагальної діяльності. Тому оптимізація тренувального процесу неможлива без глибокого аналізу змагальної діяльності кваліфікованих спортсменів.

У спортивних іграх за останні роки зусилля багатьох фахівців сконцентровані на вивченні структури та змісту змагальної діяльності команди і окремих гравців, вивченні рівня техніко-тактичної, фізичної підготовленості гравців різної кваліфікації, зокрема у футболі (Tokul, & Mülazimoglu, 2018; Качалов, Хромов, & Антишин, 2019; Лисенчук, & Тищенко, 2020); баскетболі (Mancha & Calleja Gonzalez, 2019; Mancha-Triguero, García-Rubio, Calleja-González, & J Ibáñez, 2019; Івченко, 2020); волейболі (Taware, & Bhutkar, 2015; Гнатчук, & Линець, 2020), гандболі (Тищенко 2015; Hermassi, Laudner & Schwesig, 2019).

Водночас, у регбі-15 фахівцями недостатньо приділяється уваги комплексному вивченню змагальної діяльності кваліфікованих регбістів з урахуванням специфіки різновидів цієї гри. Існує низка досліджень, спрямовані на вирішення актуальних питань підготовки спортсменів та команд у регбі-15. Так, вплив фізичних, технічних та тактичних факторів на підсумкову позицію провідних команд напівпрофесійної ліги у Великій Британії вивчав Tim J. Gabbett (2014). Актуальним, на нашу думку, є дослідження науковців Eggers, Cross, Norris, Wilmot, & Lovell (2022) щодо впливу різних структур мікроциклів на показники технічної продуктивності гравців в окремих матчах. Автори доводять, що значна інтенсивність змагальної діяльності упродовж сезону призводить до накопичення у гравців залишкової втоми, яка призводить до погіршення фізичної продуктивності спортсменів.

Отже, питання вивчення структури та змісту змагальної діяльності кваліфікованих гравців, що спеціалізуються у регбі-15, наразі є актуальним та потребує ґрунтовних наукових досліджень [1, 3, 4, 8].

Мета статті – проаналізувати показники змагальної діяльності збірних команд-учасниць чемпіонату Rugby Europe Championship-2022.

Методи й організація дослідження. У роботі були використані наступні загальноприйняті методи: аналіз науково-методичної літератури та джерел Інтернету, аналіз офіційних протоколів ігор, методи математичної статистики, аналіз, синтез і моделювання окремих аспектів змагальної діяльності регбійних команд.

Нами було проаналізовано показники змагальної діяльності 5 збірних команд, які брали участь у Rugby Europe Championship-2022 з регбі-15, зокрема: Грузії, Румунії, Іспанії, Португалії та Нідерландів. Турнір з регбі-15 сезону 2022 року проходив у чотири тури, відповідно кожна команда зіграла по 4 гри.

У роботі використані показники змагальної діяльності регбійних команд, які офіційно затверджені Міжнародною федерацією регбі (International Rugby Board, IRB) та постійно використовуються для статистичної оцінки офіційних ігор. Всі перера-

ховані нижче показники змагальної діяльності взяті з офіційного сайту (<https://www.rugbyeurope.eu>). Аналіз змагальної діяльності (ЗД) проводився нами за наступними показниками: кількість здобутих очок; кількість пропущених очок; кількість спроб, що здійснила команда; кількість спроб, що пропустила команда; кількість передач командами.

Результати дослідження. Аналіз результатів ігор з використанням показників змагальної діяльності виявив різницю між командами, які брали участь у турнірі Rugby Europe Championship 2022. Так, на рисунку 1 зображено показник занесених і пропущених спроб упродовж усього турніру кожною командою.

Проаналізувавши показники занесених спроб кожною командою за весь чемпіонат, спостерігаємо, що найбільшу кількість спроб здійснили чемпіони турніру, а саме гравці збірної команди Грузії – 25, що в середньому становить по 6,25 за кожну гру. Друге місце за цим показником посіли гравці збірної команди Португалії, які в середньому за турнір заносили у залікове поле суперника 4,75 спроби за гру. Третій показник у кількості занесених спроб спостерігається у регбістів збірної Іспанії і становить 18 спроб за турнір, або 4,5 в середньому за гру. Найгірший показник серед усіх команд-учасниць турніру показали гравці збірної команди Нідерландів, які за весь турнір занесли у залікове поле суперників усього 3 спроб (0,75 спроби за гру у середньому). Також на рисунку зазначено, що регбісти збірної команди Грузії краще серед усіх команд проводили захисні дії, оскільки пропустили найменше спроб за весь турнір – 8, або в середньому по 2 спроби за гру. Майже однакові результати за даним показником спостерігаються у регбістів збірних Іспанії і Португалії (12 та 11 спроб відповідно). Найгірший показник серед усіх команд-учасниць турніру показали гравці збірної команди Нідерландів, які за турнір пропустили у своє залікове поле 34 спроби (8,5 спроби у середньому за гру).

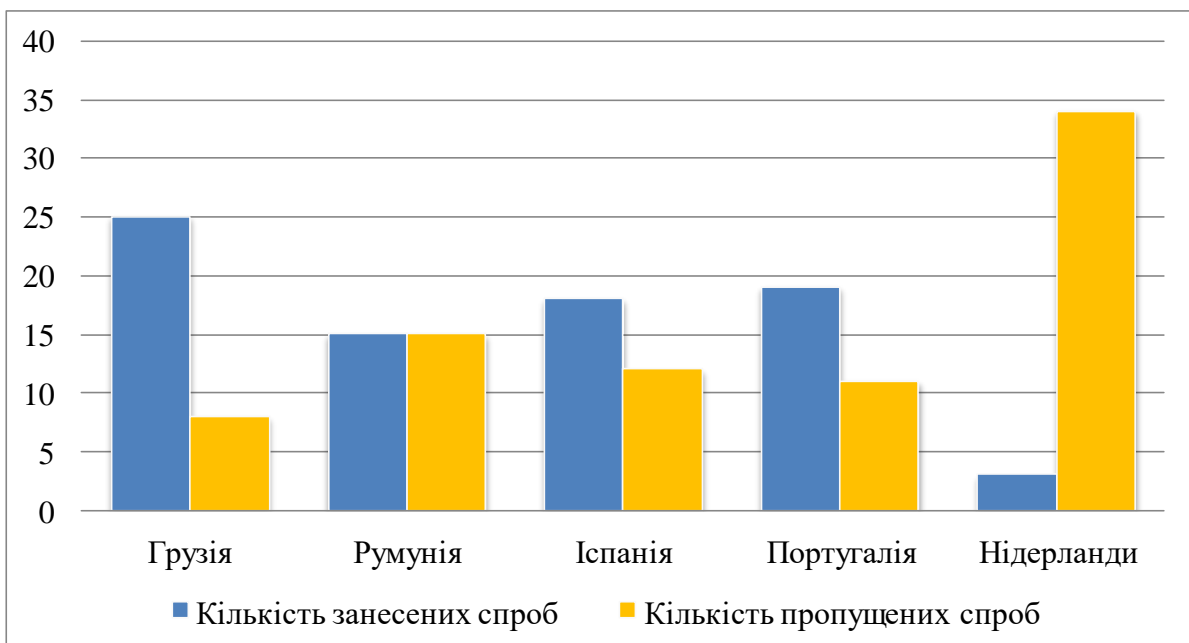

Рис. 1. Кількість занесених і пропущених спроб упродовж турніру

На рисунку 2 графічно зображено кількість здобутих та пропущених очок кожною збірною командою-учасницею турнірі Rugby Europe Championship-2022.

За показником здобутих очок найкращий результат спостерігався у гравців збірної команди Грузії – 172, що у шість разів більше ніж у п'ятої команди (Нідер-

ланди) за підсумками турніру. На другому місці за результатом набраних очок розташувались гравці збірної Іспанії – 170, на третьому – збірна Румунії (153 очка).

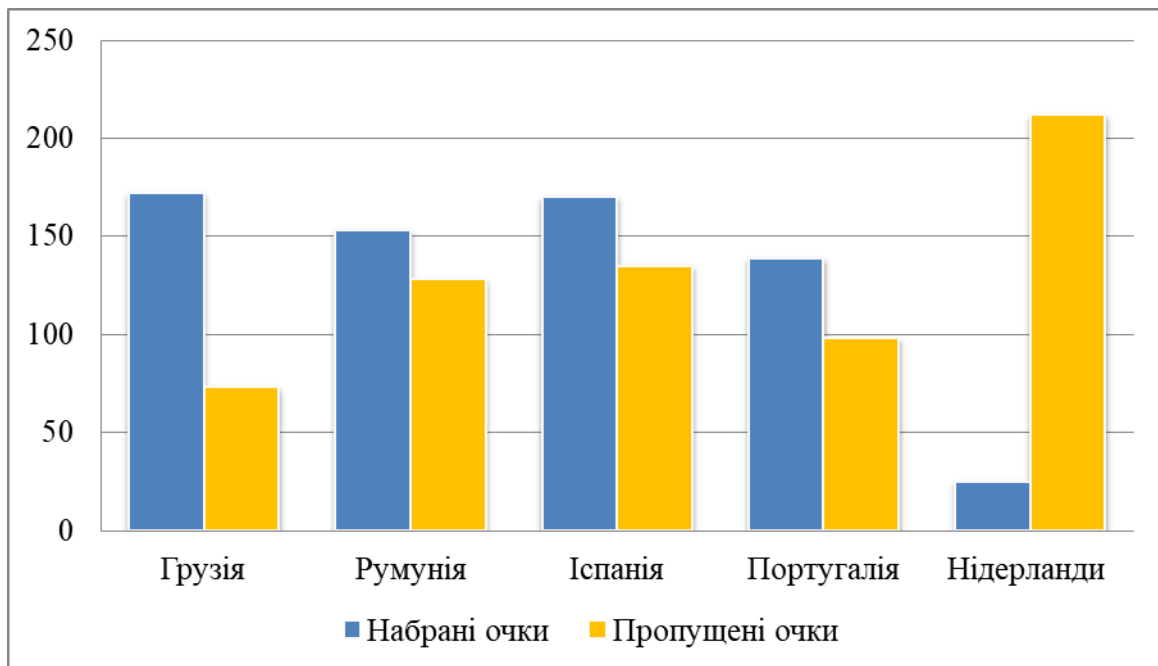

Рис. 2. Кількість здобутих та пропущених очок командами упродовж турніру

Також, вкрай важливим показником є кількість пропущених очок упродовж усього турніру: найкращі захисні дії спостерігаються знову ж таки у регбістів збірної команди Грузії (73), друге місце за цим показником посіли гравці збірної команди Португалії (98), третє – збірна Румунії (128), а найгірший показник у команди, що посіла останнє місце за підсумком чемпіонату, – Нідерландів (212).

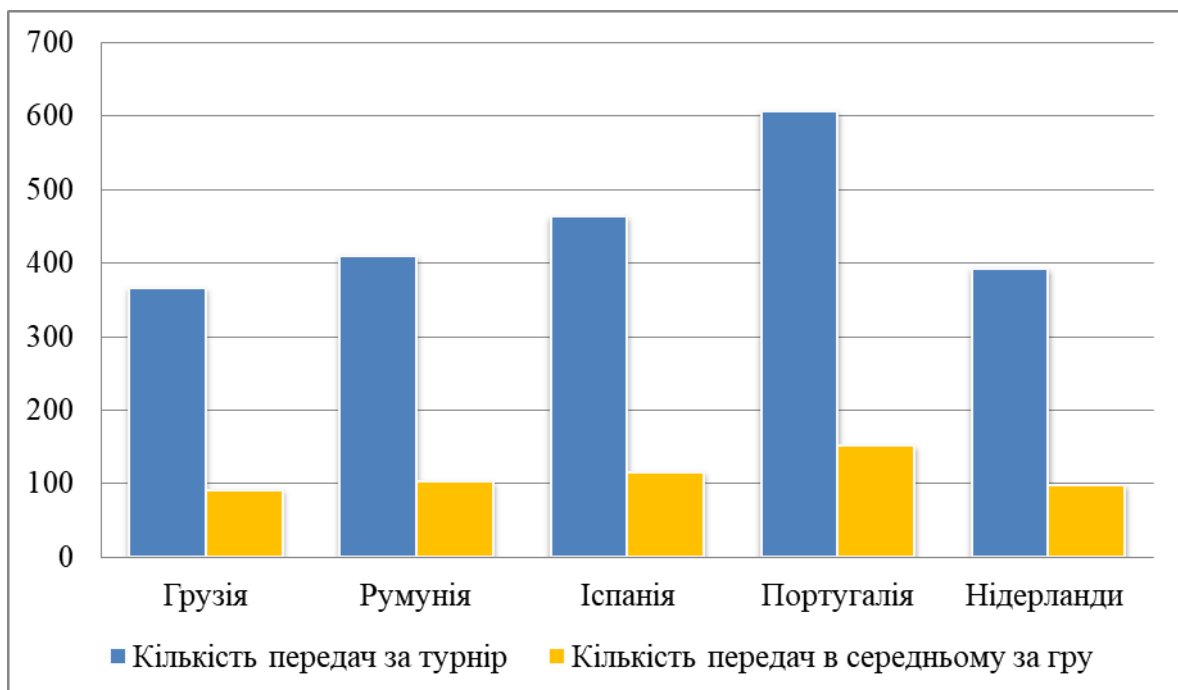

Рис. 3. Кількість передач упродовж усього турніру

Проаналізувавши показник кількості передач, яку виконують регбісти за гру (рис. 3) упродовж усього турніру, відзначимо, що найкращий показник продемонстрували гравці збірної команди Португалії – 606 передач за увесь турнір (151,5 передач в середньому за гру). Друге місце за цим показником посіли гравці збірної команди Іспанії – 463 передач, або 115,75 в середньому за гру. Третє місце належить регбістам збірної команди Румунії – 410 передач (102,5 в середньому за гру).

Дискусія. Аналіз протоколів змагань доводить, що існує низка показників змагальної діяльності у регбі, які вивчені недостатньо ґрунтовно [4; 7]. Беззаперечно, існує низка досліджень закордонних фахівців, проте серед вітчизняних науковців є лише поодинокі наукові розвідки, що стосуються вивчення компонентів змагальної діяльності професійних команд, які спеціалізуються у регбі-15. Це можна пояснити тим, що вітчизняне регбі-15 ще досить молодий та недостатньо вивчений вид спорту. Проте, він включений до програми Ігор Олімпіад і наразі територіально широко представлений в Україні.

Як зазначають науковці [1, 7], за сучасних інтенсивних умов розвитку спорту недостатньо вивчені й проаналізовані показники змагальної діяльності не дають змогу тренерам зосередити увагу в навчально-тренувальному процесі на удосконаленні спеціальної і загальної фізичної підготовленості спортсменів, які спеціалізуються у регбі-15.

На нашу думку, аналіз турніру у Rugby Europe Championship-2022 з використанням наведених показників змагальної діяльності допоможе доповнити, розширити й обґрунтувати сучасні знання з означеної проблематики, дозволить використовувати отримані данні для моделювання та прогнозування змагальної діяльності, зокрема й вітчизняних регбійних команд.

Висновки. У статті проаналізовано показники 5 провідних регбійних збірних команд Європи (аналіз 10 ігор), які взяли участь у турнірі Rugby Europe Championship-2022. За розглянутими показниками збірна команда Грузії стала найрезультативнішою командою чемпіонату, в середньому за гру вона набирала 43 очка. Найменшу кількість очок упродовж турніру пропускали також регбісти цієї збірної команди – 18,25 очка за гру. За показником кількості виконаних передач за весь турнір лідером були гравці збірної команди Португалії з середнім результатом 151,5.

Аналіз показників змагальної діяльності у турнірі Rugby Europe Championship-2022 показав, що регбісти збірної команди Грузії демонструють перевагу в чотирьох з шести показниках змагальної діяльності у регбі-15, що приносить результат у вигляді першого місця підсумкової таблиці чемпіонату сезону 2022 року.

Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на аналізі показників збірних команд у турнірі Rugby Europe Championship-2022 у навістандартних і стандартних положеннях.

1. Cahill N, Lamb K, Worsfold O, Headey R, Murray S. The movement characteristics of English Premiership rugby union players. *Journal of Sports Sciences*. 2013; 31(3): 229-237. URL: <https://doi.org/10.1080/02640414.2012.727456>
2. Eggers T, Cross R, Norris D, Wilmot L, Lovell R. Impact of Microcycle Structures on Physical and Technical Outcomes During Professional Rugby League Training and Matches. *International Journal of Sports Physiology and Performance*. 2022; 17(5): 755-760. URL: <https://doi.org/10.1123/ijsp.2021-0307>
3. Tim J. Gabbett. Effects of Physical, Technical, and Tactical Factors on Final Ladder Position in Semiprofessional Rugby League. *International Journal of Sports Physiology and Performance*. 2014; 9(4):680-688. URL: <https://doi.org/10.1123/ijsp.2013-0253>
4. Квасниця ОМ. Удосконалення фізичної підготовки кваліфікованих гравців у регбі-7 з урахуванням індивідуальних профілів фізичної підготовленості [дисертація]. Львів: ЛДУФК; 2018. 183 с.
5. Костюкевич ВМ. Показники фізичної підготовленості спортсменів-командних ігрових видів спорту протягом підготовчого періоду річного макроциклу. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2013; 3(3): 95–99.

6. Латишев МС, Квасниця ОМ, Спесивих ОВ, Квасниця ІМ. Прогнозування: методи, критерії та спортивний результат. Спортивний вісник Придніпров'я. 2019; 1:39-47.
7. Мартиросян АА. Швидкісно-силова підготовка кваліфікаційних регбістів у підготовчому періоді [дисертація]. Харків: ХДАФК; 2006. 201 с.
8. Пасько ВВ. Інноваційні технології удосконалення фізичної та технічної підготовленості регбістів на етапі спеціальної базової підготовки [дисертація]. Дніпропетровськ. 2016. 184 с.
9. Тищенко ВО. Дослідження спеціальної фізичної підготовленості кваліфікованих гандболістів. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2014; 3:139–143.

References

1. Cahill N, Lamb K, Worsfold O, Headey R, Murray S. The movement characteristics of English Premiership rugby union players. *Journal of Sports Sciences*. 2013; 31(3): 229-237. URL: <https://doi.org/10.1080/02640414.2012.727456>.
2. Eggers T, Cross R, Norris D, Wilmot L, Lovell R. Impact of Microcycle Structures on Physical and Technical Outcomes During Professional Rugby League Training and Matches. *International Journal of Sports Physiology and Performance*. 2022; 17(5): 755-760. URL: <https://doi.org/10.1123/ijsp.2021-0307>
3. Tim J. Gabbett. Effects of Physical, Technical, and Tactical Factors on Final Ladder Position in Semiprofessional Rugby League. *International Journal of Sports Physiology and Performance*. 2014; 9(4):680-688. URL: <https://doi.org/10.1123/ijsp.2013-0253>.
4. Kvasnytsia OM. Udokonalennia fizychnoi pidhotovky kvalifikovanykh hravtsiv u rehbi-7 z urakhuvanniam individualnykh profiliv fizychnoi pidhotovlenosti [Improvement of Physical Preparation of Qualified Rugby 7s Players With Consideration of Physical Preparedness Individual Profiles]. (Thesis for a candidate degree in physical education and sports). Lviv. 2018.
5. Latshev MS, Kvasnytsya OM, Spesyvykh OV, Kvasnytsya IM. Prohnozuvannya: metody, kryteriyi ta sportyvnyy rezul'tat [Forecasting: methods, criteria and sports results]. *Sportyvnyy visnyk Prydniproviya* [Sports Bulletin of the Dnieper]. 2019; 1:39-47 [in Ukrainian].
6. Kostiukevich VM. Ondices of physical preparedness of athletes in team sports throughout training period of a year macro-cycle. *Sports herald of Pridniproviya*. 2013; 3(3):95–99.
7. Martyrosian AA. Speed and power training of qualified rugby players within training period. (Extended abstract of Candidate's thesis). Kharkiv: Kharkiv State Academy of Physical Culture. 2006.
8. Pasko VV. Innovation technologies of physical and technical preparedness of rugby players at the stage of special basic training. (Extended abstract of Candidate's thesis). Dnipropetrovsk. 2016.
9. Tyshchenko VO. The study of special physical preparedness of qualified handball players. *Physical education, sport, and health culture in modern society*. 2014; 3:139–143.

Цитування на цю статтю:

Квасниця ОМ, Тищенко ВО. Оцінка показників змагальної діяльності Rugby Europe Championship 2022. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. 2023 Березень 24; 39: 47-52

Відомості про автора:

Квасниця Олег Михайлович – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту, Хмельницький національний університет (Хмельницький, Україна)

e-mail: oleg.kvasnitsa@ukr.net

[https:// orcid.org/0000-0003-2478-915X](https://orcid.org/0000-0003-2478-915X)

Тищенко Валерія Олексіївна – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, Запорізький національний університет (Запоріжжя, Україна)

e-mail: valeri-znu@ukr.net

[https:// orcid.org/0000-0002-9540-9612](https://orcid.org/0000-0002-9540-9612)